

Erre is gondoljunk:

Mit kaptak, hogyan élnek Szeged dolgozó parasztjai?

Az ellenforradalom idején a régi rendszer visszaállításának szegedi zászlóhordozói is nagyon szerették volna a néphatalom ellen fordítani a parasztságot. Keserves erőlködéseik azonban teljes mértékben hiábavalóknak bizonyultak.

A szegedi dolgozó parasztok józan többsége alaposan fontolóra vette a dolgot: amellyel, hogy kisebb hibák is történtek, mit is adott nekik a néphatalom, s vajon, mit hozhat az égre-földre ígértett »jobb világ«?

A földreform alkalmával nem kevesebb, mint 1730 szegedi agrárproletár, félproletár, olvas paprika-termelő kapott földet, kiknek korábban saját földjük egy marékka sem volt.

Elképesztően magas uzsorahaszonbérékért bírták a földeket a tulajdonosoktól. Ha figyelembe vesszük, hogy Szeged egyéni gazdaságainak száma mintegy 3500, a mezőgazdasági művelés alatt álló területek nagysága pedig 15 ezer katasztrális hold, akkor azt láthatjuk, a város minden második egyéni parasztja részesült földjuttatásban. Egy-egy új gazdára átlagosan két és fél holdnyi kiosztott terület jutott.

Lassan már az emlékeztető is eltűnik az egykori Marx téri cselédpiacon emléke.

ahol sokszor mindennél olcsóbban lehetett mezőgazdasági munkást kapni.

Szegeden 1949-ben alakult meg az első termelőszövetkezet. Ma már hét mezőgazdasági tsz és két termelőszövetkezeti szakcsoport működik Szegeden. Tagjaik közösen, mintegy 3400 holdnyi földet művelnek meg. A termelőszövetkezeti mozgalom szegedi fejlődését szembetűnően tükrözik a szövetkezetek vagyoni helyzete.

A múlt év végén a szegedi tsz-ek összvagyonuk kerekén 18 millió forintot tett ki. Ebből 10 és fél millió forint volt a tehermentes, tiszta, közösen szerzett vagyon.

A Haladás Termelőszövetkezet tagjai például egyedül négy és fél millió forint tiszta, tehermentes vagyonnal rendelkeznek.

A szövetkezetben dolgozó családok gyors felemelkedését a következő számadatok dokumentálják legkézenfekvőbb: 1953-ban egy tsz-tagra még csupán 4700 forint tiszta, közös vagyon jutott. Ezzel szemben

1957-ben már 23 ezer forint értékű tiszta vagyon jutott egy-egy szövetkezeti tagra.

A Haladás Termelőszövetkezetben jelenleg mintegy 45 ezer forint tehermentes vagyon esik egy-egy tagra.

A szövetkezeti vagyon gyarapodásával szépen növekednek a közös földeken elért terméseredmények is. Hét év átlagát tekintve a termelőszövetkezetek búzából 1,5, árpából pedig 0,6 mázsával termelték többet holdanként, mint az egyénié. A nagyüzemi gazdálkodás döntő fölényét az egyéni munkával szemben Szegeden a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet öntvényi gazdaságának eredményei tükrözik legjobban. 1950—1957 közötti időszakban búzából 4, árpából 5,5, tavaszi árpából 1, zabából 2,7 mázsával haladtak itt túl holdanként az egyéni gazdaságokat. Ez a gazdaság búzából a múlt gazdasági évben például már ötször annyi termelt holdanként, mint az egyénié.

Államunk ma is fokozott mértékben segíti a dolgozó parasztokat, termelőszövetkezeteket, a nagyobb termelési eredményekért folytatott küzdelmükben. Jel-

lemző példaként elégséges, ha csak a baktói Felszabadulás Termelőszövetkezet új, öntözéses kertgazdaságát említjük is meg.

Másfélmillió forintos beruházással 131 katasztrális holdnyi területet rendeztek be öntözésre az általa fektetett csőhálózat segítségével. A 11 millió forintos költséggel épülő újszegedi üvegházkomplexum az ország

egyik legnagyobb szövetkezeti virágkombinátja lesz.

Igy sorolhatnánk fel a többi termelőszövetkezetek nagyszerű beruházási eredményeit is. E szép sikerek is mind-mind néphatalmunk vívmányai, melyek a régi rendszer viszonyai között sohasem valósulhattak volna meg.

Csepri József

Megérdemlik a bizalmat

Három kerületi tanács tagjainak terveiről

Ma a szegedi kerületekben alakuló gyűlésre jönnek össze a november 16-án megválasztott tanács tagok. Az első, az ünnepélyes tanácsülésen egymás mellett ülnek az új és a régi tanács tagok. Ismerkednek egymással és talán a szünetben terveikről beszélgetnek. Mert minden tanács tag — ha ezt nem is rögzítette — összeállította a maga tervét, amelynek alapján a következő négy évben dolgozik. Három kerületi tanács taggal beszélgettünk. Az ő terveikről adunk közre.

HÖRÖMPÖ JÓZSEF

Új tanács tag az I. kerületben. Az újszegedi 64-es körzet lakói egy emberként szavaztak a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat Szegedi Üzletigazgatóságának fiatal főmérnökére.

Mint szakember legközelebb áll hozzá körzete, városrésze, Újszeged közvilágításának megújítása, energiával való ellátása. Elkesztette a városrész közvilágításának perspektívus tervét.

— Újszegeden nincs gáz — mondja az új tanács tag —, ezért egyre nagyobb tért hódít a villanynyal való fűtés. Ez igen nagy problémát okoz, mert nincs ehhez megfelelő feszültség. Már eddig kicseréltük a Bethlen, a Fűrj, a Tanács utca villanyvezetékét vastagabb keresztmetszetűre és ezt a következő évben tovább folytatjuk. Az innen kikerült vezeték a környező kisebb utcákban helyeztük el, hogy mindenütt meglegyen a három fázis, ez délből biztosítja a fűtéshez szükséges energiát, este pedig a világításához megfelelő feszültséget ad.

A körzet építéséről is készített tervet a 64-es körzet tanács tagja. A környékben sok a rossz közút és gyalogjárda, ezenkívül egy sor utcában megkezdte már az útpátást, de nem fejezték be, ezek továbbépítéséhez akar segítséget adni — társadalmi munkát szervez. Több választója kérésére eljár az illetékeseknél: korszerű üzlet építését kéri, tervezik. A Marostó utcai kis üzlet nagy körzetet lát el és ahhoz képest elég kicsi, korszerűtlen. Tehát feltétlenül szükség van a körzetben egy modern fűszer-csemege üzletre.

VLASITS KÁLMÁNNÉ

kedves fiatalasszony, a Pacsirta utca 13. szám alatt lakik. A II. kerületben, a 27-es körzetben most választották meg először tanács tagnak. A Pacsirta, az Árvíz, az Óthalom, a Jakab Lajos utca egy része tartozik hozzá.

Járatlan vagyok ebben a munkában — mondja Vlasitsné, a fiatal háziasszony —, eddig a KISZ-szervezetben dolgoztam, s most egész mások a feladataim. De igyekszem ezeket is becsületesen ellátni.

Tervében első helyen szerepel, hogy megismerkedjék a választóival. Szeretné megismerni problémáikat, s azokhoz a lehetőségekhez mérten segíteni akar.

Legközelebb áll hozzá az egészségügyi munka — mondja, s ezért elhatározta, hogy megkéri a kerületi tanácsot, hogy illyenfajta munkát adjanak neki.

Sok szabálytalanságot tapasztalok vásárlás közben, az orvoshoz igen gyakran járok kisfiammal, s ott el-

mondták az orvosok, hogy sok problémájuk van a védőoltásokkal, nem viszik rendszeresen el a szülők ezekre gyermekeiket.

Tehát Vlasitsné egészségügyi és szociálpolitikai tervet készített tanács tagmunkájáról, de mindenképp választóközletének problémáit szeretné megoldani.

ÖRDÜGH PÉTERNÉ

a Szegedi Kenderfonógyár gombolyító üzemében dolgozik. A Felhő utca 5. szám alatt lakik és a 102-es körzet tanács tagja. Azért kellett mindezt elmondani, mert Ördüghné nemcsak a körzetének tanács tagja, hanem az üzemé, a környék lakói is. Dolgozó társai közül jóné-

Az újszegedi Lövölde utcától az idegenlégióig és vissza

A Ládagyárból kilépve egyenest a magyar-jugoszláv határ felé vette útját tavaly májusban Tóth József 19 éves fiatalember. Újszegedre, a Lövölde utca 55. alá már haza se ment. Senkitől sem búcsúzott el, legkevésbé a szülőföldtől, amelynek szeretetét könyvnyelmen felcserélte az idegen földek, egzotikus tájak és kalandok csábos ígéréteivel. S amit nem hitt el itt-hon és csak „süket dumát” tartott, amikor a múltból, a nyomorító kapitaliz-

musról hallott — arról minden porcikájával és érzékszervével meggyőződhetett istenigazából.

Párizs nem adott kenyeret

A lágerben az ő fiatal testére-lelkére lestek már az előrekládkodó hiénák, akik különböző kapitalista országok megbízásából olcsó munkaerőket toboroztak. Aki akart, mehetett onnan „világot látni”. Az USA, Brazília, Svédország, Belgium, Argentína és Ausztrália soha olyan fényben nem ragyogott, mint akkor, a toborzók hazug leírásában. Tóth József Franciaországban kötött ki. Először a cambrei lágerbe került egy hasonlókorú honfitársával együtt, majd az osztályozás után Lille-be kerültek, egy ottani sajtógyárba.

Innen azonban pár hét után kidobták őket az utcára, mert háromszor el-kétek reggel a munkából. Majd Párizs ad nekünk kenyeret! — gondolták, de több heti öntözés után vizszáradtak Lille-be.

A plakát-festette szívárvány

Ehesen, rongyosan ögyeltek egy kopott kis penzió előtt, majd egy napon szinte eléjük táncolt egy harsogó plakátról a gyűlölt Legion d'etrangers: „Jól jársz, ha jelentkezel az Idegenlégióba!” — kínálta magát a hazug szöveg, mint a párizsi utcalány. S ahogy beletűnődtek a plakát-festette szívárványba, melléjük lépett egy szikár, csontos alak, s már hadarta is, hogy menjenek vele, nem bánják meg. Még akkor este Párizsba vitte őket az idegenlégió központi irodájába. Utközben etette, itatva a fiúkat, s végül alakanyarították velük a nevüket a belépési nyilatkozaton.

Pár hétig várakoztak még a kaszányában, míg összegyűlt egy-két századnyi hontalan. Addig fát és szemet hordattak velük, hogy ne legyen egyék a francia kenyeret.

A következő állomás Marseille volt, ahol a különféle „düzembjüri” vizsgálatok után a „Deuxieme Bureau” kémelhárító irodában vallottak arról, hogy soha nem voltak kommunisták, se arab kémek, se szökött légióisták. Az utóbbiról könnyen meggyőződhetek a lakók, a légió fényképfelvételeiből, az előbbiről pedig: „Majd meglátjuk!” — mondta egy felkarú marcona alak, a légiós ejtőernyősök egyenruháját viselve, majd hanyag mozdulattal meglibegtette a mellén a „Legion d'honneur”-t, a legmagasabb francia ki-

tüntetést, mintegy hivalkodva, hogy becsületrendjéhez vér tapad: vajon hány algeri szabadságharcos vére?

SS kiképző altisztek

— Vagy öltök, vagy titeket ölnek meg! — dörmögte el az újoncnak a légió alaptörvényét, majd elbocsátotta őket. Hogy edződjének, a vizsgálatok után pár héttel sebesültek és nyomorítókat kellett kiszolgálniok egy kaszányában, — az idegenlégió nyomorult áldozata nem ragyogott, mint akkor, a toborzók hazug leírásában. Tóth József Franciaországban kötött ki. Először a cambrei lágerbe került egy hasonlókorú honfitársával együtt, majd az osztályozás után Lille-be kerültek, egy ottani sajtógyárba.

Segítenek az arabok

Már hajnalodott, amikor az egyik domb mögül kibukkant négy turbános fej. „Végünk van!” — kiáltottak fel a szökevények, s hasra-vágódtak a homokban. Mozdulatlanul várták a halált, de az csak egyre késett. Nem lőttek beléjük, mert a turbánosok látták, hogy a homokba búvóknak nincsen fegyverük. Kis idő múlva szót érte velük, egy bozót mögötti rejtékhelyre vezették az ex-légióistákat. Kenyeret, datolyát, kávét s birkahúst adtak nekik enni, majd este továbbvitték őket az arab szabadságharcosok főhadiszállására. Ruháikat levetették: a légiós öltözet helyett kék színű munkásnadrágot, inget, magasszárú hegyászó cipőt és sárga turbánt kaptak, kétélű, hosszú kések helyett pedig egy zsebkést, hogy enni tudjanak, de ölni soha.

S végül egy peccás frászal útnak indultak arab kísérettel. Gyalog, szármaháton és lovon tették meg a rettentő nagy utat. Mindig éjjel mentek, nappal pedig aludtak. Így értek Marokkó határához, majd Tetuánba, ahol egy arab szabadságharcos tiszt, bizonyos Musztafa hazáig igazgatta őket.

Tóth József „világjáró útja” ezzel véget is ért — számára egy életre szóló tanulsággal.

Lódi Ferenc

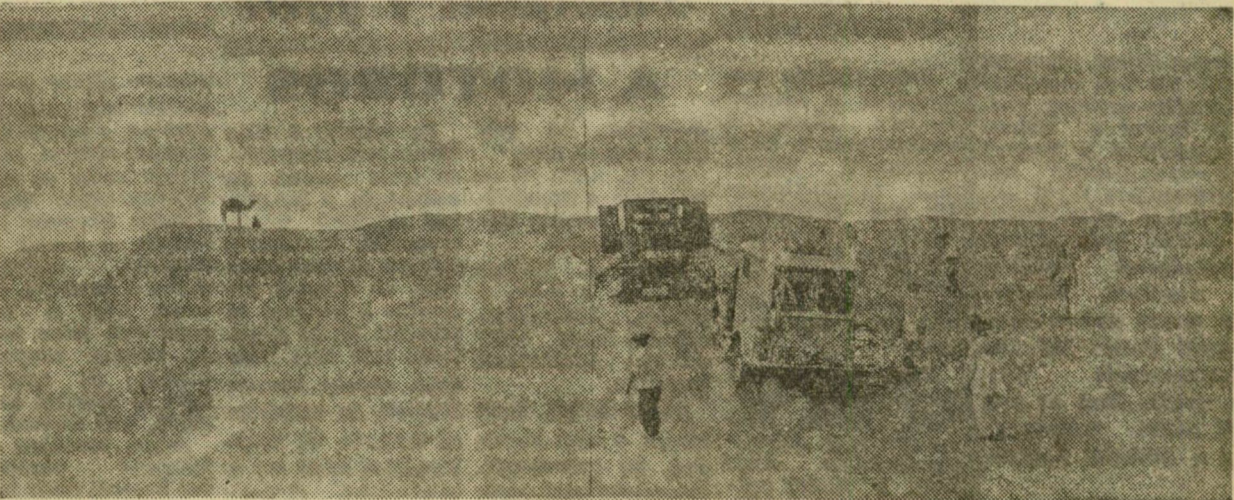
Munkástaniók tízéves találkozója Szegeden

A pedagógus szakszervezet területi bizottsága december 20-án rendezte meg a munkás tanítók tízéves találkozóját, amelyen a dolgozó tanítóképzőjének 1948. december 20-án végzett hallgatói, valamint tanára vesznek részt. Figyelemre méltó jelentőséget ad ennek a találkozásnak az a tény, hogy az 1948-ban végzett munkás pedagógusok a legnehezebb időben vállalták a dolgozó gyermekek nevelésére való felkészülést. Amikor Szeged felszabadult, mindjárt megkezdtek a dolgozó tanítóképzőjének a szervezését is.

Számos munkás vállalta a nehéz fizikai munka mellett a tanulást, s a pedagógiai oklevél megszerzését. Szorgalmuk nem volt hiábavaló. Valamennyien beváltották hozzájuk fűzött reményeket. Többen közülük ma is kiemelkedő munkát végeznek a kultúra és nevelés terén.

A pedagógus szakszervezet területi bizottsága kéri az említett munkás pedagógusokat, hogy küldjék meg részükre Szeged, Tulbuhin sugárút 14 szám alá a pontos címüket, hogy a meghívókat idejében kikézbíthessék.

V I Z A S I V A T A G A L A T T

A Káspi-tenger keleti partján végig forró homokszivatag húzódik. E végtelen Kara-Kum szivatag régebben, kihalt területnek számított. Hiányzott ugyanis az élet legfontosabb kelléke: a víz. Egyik kútból a másikkal több száz kilométert kellett megtenni, s ezek a kutak sem voltak eléggé bővizűek. A szovjet geológusok kitartóan tanulmányozták a szivatagot, hogy vizet leljenek. E ku-

tatások egyre több sikerre vezettek. Nemrégiben Türkmenia észak-nyugati részében nagy, édes vizű földalatti víztározó medencét fedeztek fel a homokszivatag alatt. Térfogata 9 köbméter és egy-két év múlva másodpercenként 250 liter tiszta vizet ad majd Nebit-Dagnak, a köztársaság olajközpontjának. A tudósok szerint a földalatti vízmedence ötven éven át megszakítás nélkül láthatja el vízzel a százezer lakosú várost. Nem messzire onnan a Csilmamedkum homokszivatagban még egy földalatti tóra bukkantak. Érdekes, hogy a földalatti tavak keletkezésének titkát mindmáig nem sikerült megfejteni, de tovább folytatják az erre vonatkozó kutatásokat is. Képünk a geológusok egy csoportjának kutatóútját mutatja a víztelen homokszivatagon keresztül.